

Гернего Ю.О.,

канд. екон. наук,

доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЦИФРОВОЇ КОМПОНЕНТИ ЛЮДСЬКОГО РОЗВИТКУ

Сучасне суспільство перебуває в процесі систематичних багатосторонніх трансформацій. Економічний розвиток набув якісно-нових характеристик, що пов'язано із стрімкими тенденціями глобального переформатування міжнародного економічного простору. Так, третє тисячоліття знаменується радикальними трансформаціями, які полягають у якісному поєднанні та синергії ефектів розвитку всіх сфер суспільного життя. Людина постає якісним ресурсом та рушійною силою для соціального та економічного розвитку та майбутніх якісних змін.

Одночасно, у розвинених країнах світу уже протягом достатньо тривалого проміжку часу конкурентоспроможність національної економіки пов'язують із техніко-технологічними трансформаціями. Відбувається становлення динамічного та багатогранного постіндустріального соціуму для якого характерні численні “парадигмальні зсуви”, відбувається становлення цифрової економіки на національному та глобальному рівнях.

Актуалізація концептуальних засад сучасного цифрового суспільства зумовила появу відповідного напрямку досліджень у працях вітчизняних та зарубіжних авторів. Зокрема, на питаннях становлення цифрового суспільства зосередили увагу Д. Тапскотт та А. Уїльямс [1; 2]. Окремі аспекти еволюції людського суспільства з огляду на науково-технічний прогрес присутні у працях А. Векслер [3]. Метою нашого дослідження є обґрунтування трансформацій, які

відбуваються в контексті людського розвитку з огляду на поширення тенденцій цифровізації.

Актуалізація виокремлення компоненти людського розвитку зумовила появу прикладних досліджень стосовно наведеної проблематики. Зокрема, на початку 90-х років ХХ століття група економістів на чолі з Махбубом-уль-Хаком розробила Індекс людського розвитку (*Human Development Index (HDI)*), який згідно із іншими версіями отримав назву Індексу гуманітарного розвитку [4]. Наведене дослідження заклало основу для сприйняття параметрів людського розвитку у якості рівноправних індикаторів соціально-економічного розвитку. Людський розвиток посів чільне місце у щорічних звітах провідних міжнародних, регіональних та національних організацій, зокрема віднайшов своє відображення у звітах про розвиток людського потенціалу в рамках програми розвитку ООН (*UNO*) [5].

Однак, незважаючи на деяку інноваційність безпосередніх досліджень людського розвитку, варто зосередити увагу на еволюцію його концептуальних характеристик. Зокрема, з огляду на парадигмальні зрушення другої половини ХХ та ХХІ століття, особливого значення для розвитку людиноцентричного суспільства набули процеси цифровізації.

Так, ще у ХІХ столітті ключовими ресурсами, які визначали конкурентоспроможність бізнесу виступали доступ до природних ресурсів та сировини, а згодом здатність товару задовольнити потреби цільових груп споживачів. Натомість, уже за часів Великої депресії 1930-х років відбулося переформатування природи конкурентної боротьби, що пришвидшило створення орієнтованої на споживача філософії бізнесу, призвело до становлення соціальної культури та відповідальності. У середині ХХ століття увага зосередилася не лише на споживчих якостях товару, але й на його оформленні та здатності задовольнити естетичні потреби споживача, що зумовило актуалізацію концептуальних засад маркетингу та брендингу. Тобто, у ХХ столітті відбулися докорінні зміни філософії ведення бізнесу в частині її соціалізації та направленості на людину та задоволення її потреб.

Проте, уже наприкінці ХХ століття потреби людини докорінно змінилися, перейшли на якісно-новий цифровий рівень. Тому, ключовими факторами конкурентоспроможності стали цифрові канали здобуття інформації, потенціал налагодження інформаційних зв'язків у суспільстві. Це характеризує появу та глобальне розповсюдження якісно-нової цифрової компоненти людського розвитку.

Таким чином, у сучасному суспільстві людський розвиток виступає самостійним та виправданим індикатором конкурентоспроможності та соціально-економічного зростання. Зміна потреб людини призвела до трансформації людського розвитку із виключно соціально-орієнтованої концепції до алгоритму налагодження зв'язків в умовах цифрового суспільства.

Література

1. Tapscott D. The Digital Economy: Promise and Peril In The Age of Networked Intelligence. N. Y. : McGraw-Hill, 1997. 368 p.
2. Tapscott D., Williams A. D. Macrowikinomics: Rebooting Business and the World. N. Y. : Portfolio Hardcover, 2010. 350 p.
3. Векслер А. Ф. Зачем бизнесу спонсорство и благотворительность / А. Векслер, Г. Тульчинский. – М.: Вершина, 2006. – 336 с.
4. Human Development Report (2017). United Nations Development Programme [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hdr.undp.org/en/content/human-development-index-hdi>
5. Гернего Ю. О. Фінансова компонента індексу людського розвитку в Україні. / Ю. О. Гернего // Економіка та суспільство. – 2017. – № 11. – С. 407 – 413. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://economyandsociety.in.ua>